

DET GRØNLANDSKE POSTVÆSENS 25 ÅRS JUBILÆUM OG FLERE NYE GRØNLANDSKE FRIMÆRKER

Af postkontrollør *S. A. Dalgaard*

Året 1963 er et begivenhedsrigt år for det grønlandske postvæsen, idet det den 17. september er 25 år siden, Grønlands postvæsen fik sit officielle stempel gennem statsministeriets bekendtgørelse angående postforbindelsen mellem Grønland og Danmark samt udlandet.

Forud for udstedelsen af denne bekendtgørelse har der selvfølgelig også været en form for postbesørgelse, således at det var muligt at udveksle post mellem Grønland og det øvrige Danmark. Man ved således med sikkerhed, at der på Hans Egedes tid blev sendt breve med indberetninger og ordrer til og fra Grønland. Om noget egentligt postvæsen var der ikke tale, men man benyttede de skibsejligheder, der fandtes mellem moderlandet og Grønland, ligesom man i Grønland benyttede de befordringsmidler, der naturligt opstod, efterhånden som kolonisationen af Grønland fandt sted.

I halvandet hundrede år finder postbesørgelsen da sted på denne tilfældige måde og først i 1873 begynder man officielt at interessere sig for postbesørgelsen. Den første bekendtgørelse om postens ekspedition er fra 2. januar 1873. For udviklingen fra 1873 til iværksættelsen af den ny postordning den 1. juni 1958 har nuværende kontorchef Jens Fynbo redegjort i 2 artikler her i tidsskriftet, ligesom kontorchef K. Lindskog, Odense, i 2 artikler har behandlet de grønlandske pakkeportomærker, der blev benyttet indtil de første grønlandske frimærker blev udsendt i 1938. Også frimærkerne er behandlet i disse artikler.

Nyordningen af det grønlandske postvæsen, der fandt sted den 1. juni 1958, dækkede et virkeligt behov. Forretningernes antal er stadig steget støt, og det viste sig hurtigt, at det på grund af den stigende udvikling af det grønlandske samfund var nødvendigt også at foretage en nyordning af pengeudvekslingen mellem Grønland og det øvrige Danmark. Den 1. januar 1960 indførte man så det danske postanvisnings- og indbetalingskortsystem, hvorefter de grønlandske posthuse nu stort set udfører de samme postforretninger som de danske posthuse.

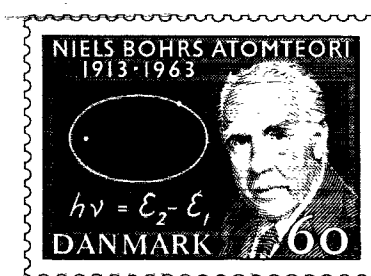
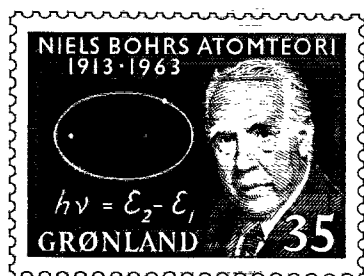
Befordringstiden mellem Grønland og det øvrige Danmark er blevet væsentlig nedsat ved udbygningen af såvel luftruterne til og fra Grønland. Der er for tiden daglig luftpostforbindelse med Sdr. Strømfjord, hvorfra der er hyppige flyveforbindelser til de fleste byer i Nord- og Vestgrønland samt til Angmagssalik distrikt.

Om det grønlandske postvæsens udvikling giver følgende tal for postudvekslingen i 1938 og i 1962 et godt billede

	1938	1962
Ud- og hjemsendte breve	52.000	1.375.000
Ud- og hjemsendte pakker (herunder avispakke og udgiverkorsbånd)	5.100	167.000
Udvekslede postanvisninger og indbetalingskort samt udbetalingskort Antal	—	58.000 stk.
Beløb	—	19.738.000 kr.

Grønlands postvæsen markerer jubilæet med en udstilling, der i samarbejde med Dansk post- og telegrafmuseum vil blive arrangeret i dette museums lokaler samt i Københavns bymuseums festsal. På udstillingen, der vil være åben i tiden 17.–22. september, vil der blive udstillet genstande og billeder med tilknytning til såvel Grønland som til besejlingen af landet gennem tiderne. Både Nationalmuseet og Handels- og søfartsmuseet på Kronborg har velvilligt stillet dele af deres samlinger til rådighed, ligesom postmuseet dels vil vise sine samlinger af grønlandske postalia, og dels vil vise sine frimærkesamlinger. Endvidere vil en af de kendteste specialsamlere af grønlandske frimærker, poststempler m. m., Eric Wowern fra Lyngby frimærkeklub, udstille dele af sine store Grønlandssamlinger.

Der vil ikke blive udgivet noget særligt jubilæumsfrimærke, men de nye frimærker i kroneværdierne 1, 2, 5 og 10 kr. (ny isbjørnetype) vil blive udgivet den 17. september. Der vil blive arrangeret førstedagsstempling ved poststationen i Sdr. Strømfjord.

Med udsendelsen af kroneværdierne er de tre nye frimærketyper taget i brug. De første værdier i den nye kongeserie (anoraktypen) 20 og 80 øre blev udsendt den 25. juli. Førstedagsstemplingen var i anledning af Egedesminde 200 års byjubilæum henlagt dertil.

De næste værdier i anoraktypen vil først udkomme i foråret 1964, og som følge af portoforhøjelserne i år vil der i stedet for det planlagte 30 øres frimærke blive udsendt et 35 øres.

Det er et stort antal frimærker, Grønlands postvæsen har udsendt i 1963, men udgivelsen af nye frimærker er ikke slut med udsendelsen af kroneværdierne. Det er nemlig besluttet i samarbejde med det danske postvæsen at udsende et særligt erindringsfrimærke i anledning af, at det i år er 50 år siden, Niels Bohr fremsatte sin atomteori.

Ved udgivelsen af dette frimærke, der kommer i 2 værdier: 35 og 60 øre, udsender det danske og det grønlandske postvæsen for første gang et frimærke med fællesmotiv.

Niels Bohr var æresborger i Narssaq, og Grønlands postvæsen vil derfor henlægge førstedagsstemplingen til denne by.

Udgivelsen af de mange grønlandske frimærker i 1963 har tydeligt vist den meget store interesse, der er blandt frimærkesamlere verden over for disse frimærker. Der indgår til hver førstedagsstempling bestillinger fra så fjerne lande som New Zealand, Tasmanien, Indonesien, Chile, Nigeria m. fl., ligesom der i de fleste lande i Europa og i Nordamerika er samlere, der specielt har Grønland som samlerområde. Grønlands postvæsen modtager jævnlig fra sådanne samlere anmodninger om at komme i forbindelse med samlere på Grønland for på denne måde at få kontakt med landet, der har verdens nordligste posthus.